

Kúria

végzése

Az ügy száma: Bfv.II.36/2021/6.

A határozat szintje: felülvizsgálat

A tanács tagjai: Dr. Somogyi Gábor, a tanács elnöke
Dr. Székely Gabriella, előadó bíró
Dr. Sebe Mária, bíró

Az eljárás helye: Budapest

Az eljárás formája: tanácsülés

Az ülés napja: 2021. április 22.

Az ügy tárgya: rablás büntette

Terhelt(ek): ... I. rendű
fk. ... II. rendű

Első fok: Mezőkövesdi Járásbíróság 7.Fk.181/2020/11., ítélet, előkészítő ülés,

2020. július 7., jogerő: 2020. július 7.

Másodfok: -

Harmadfok: -

Az indítvány előterjesztője: Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Főügyészség

Az indítvány iránya: hatályon kívül helyezésre

Rendelkező rész

A Kúria a rablás büntette miatt ... és társa ellen folyamatban volt büntetőügyben a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Főügyészség által előterjesztett felülvizsgálati indítványt elbírálva a Mezőkövesdi Járásbíróság 7.Fk.181/2020/11. számú ítéletét fk. ... II. rendű terhelt tekintetében hatályon kívül helyezi, és az elsőfokú bíróságot új eljárás lefolytatására utasítja.

Elrendeli a II. rendű terhelt által eddig esetlegesen megfizetett bűnügyi költségnek a befizetés napjától a visszatérítés időpontjáig számított mindenkor törvényes kamatával együtt történő visszatérítését a terhelt részére.

Az I. rendű terhelt tekintetében a felülvizsgálati eljárást megszünteti.

A Kúria végzése ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

[1] **I.** A Mezőkövesdi Járásbíróság a 2020. július 7. napján meghozott 7.Fk.181/2020/11. számú ítéletével az I. rendű terheltet bűnösnek mondta ki társtettesként elkövetett rablás büntetében [Btk. 365. § (1) bekezdés a) pont és (3) bekezdés g) pont]. Ezért 7 év 6 hónap szabadságvesztésre és 7 év közügyektől eltiltásra ítélte azzal, hogy a szabadságvesztés végrehajtási fokozata fegyház, és abból a terhelt legkorábban a büntetés kétharmad részének kitöltését követően bocsátható feltételes szabadságra. Emellett a terhelttel szemben 5.000 forint vagyonelkobzást rendelt el és a Miskolci Járásbíróság 43.Bpk.2774/2017/3. számú határozatával kiszabott 1 év 6 hónap – eredetileg végrehajtásában próbaidőre felfüggesztett – szabadságvesztés végrehajtását elrendelte.

[2] A bíróság a fenti ítéletével fiatakorú II. rendű terheltet bűnösnek mondta ki társtettesként elkövetett rablás büntetében [Btk. 365. § (1) bekezdés a) pont és (3) bekezdés g) pont]. Ezért vele szemben 2 év 6 hónap javítóintézeti nevelést alkalmazott azzal, hogy a terhelt a javítóintézeti nevelés fele részének letöltése után ideiglenesen elbocsátható.

[3] Az elsőfokú ítélet – fellebbezés hiányában – mindkét terhelt tekintetében a kihirdetése napján jogerőre emelkedett.

[4] **II.** 1. A jogerős ügydöntő határozat ellen a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Főügyészség terjesztett elő felülvizsgálati indítványt Bf.1375/2020/3. szám alatt a Be. 608. § (1) bekezdés a) pont I. fordulatára figyelemmel, a Be. 649. § (2) bekezdés d) pontjában meghatározott okból I. rendű és fiatakorú II. rendű terheltek tekintetében. Mindkét terheltet

érintően a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására utasítását kérte.

[5] A felülvizsgálati indítvány indokolása szerint a II. rendű terhelt a Btk. 105. § (1) bekezdése alapján fiataalkorúnak minősül, ezért vele szemben az eljárást a fiataalkorúakra vonatkozó rendelkezések szerint kellett lefolytatni. Álláspontja szerint ugyanezek a szabályok voltak irányadók az I. rendű terheltre vonatkozóan is, mert a Be. 678. § (4) bekezdése szerint több terhelt esetén a bíróság a felnőttkorú terhelt ügyét a fiataalkorú terhelt ügyével együtt bírálja el, ha az a fiataalkorú ügyével összefügg.

[6] A Be. 680. § (1) bekezdés a) pontja alapján a fiataalkorú elleni büntetőeljárásban az elsőfokú bíróság tanácsban jár el, ha a bűncselekményre a törvény nyolc évig terjedő vagy ennél súlyosabb szabadságvesztés büntetés kiszabását rendeli. A Be. 680. § (2) bekezdése szerint a fiataalkorú elleni büntetőeljárásban az elsőfokú bíróság tanácsa egy hivatásos bíróból és két ülnökből áll. A hivatkozott törvényhely (5) bekezdése meghatározza azt is, hogy a fiataalkorú elleni büntetőeljárásban milyen foglalkozású, illetve milyen munkakörben dolgozó vagy korábban dolgozó személy lehet ülnök.

[7] Jelen ügyben a vád tárgyává tett bűncselekmény öt évtől tíz évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő. Ennek ellenére a Mezőkövesdi Járásbíróság az előkészítő ülésen nem tanácsban, hanem egyesbíróként járt el. A veszélyhelyzet ideje alatt érvényesülő egyes eljárásjogi intézkedésekről szóló 74/2020. (III. 31.) Korm. rendelet 45. §-a ugyan lehetővé tette, hogy fiataalkorúak ügyében az elsőfokú bíróság tanácsa helyett egyesbíró járjon el, ez a rendelkezés azonban 2018. június 18. napjától már nem volt hatályos.

[8] A 2020. június 18-án hatályba lépett, a veszélyhelyzet megszűnésével összefüggő átmeneti szabályokról és járványügyi készségről szóló 2020. évi LVIII. törvény 219. § (2) bekezdése azonban már nem tartalmaz olyan rendelkezést, ami lehetővé tenné az elsőfokú bíróság tanácsa helyett egyesbíróként való eljárást. Mindezekre tekintettel jelen ügyben a bíróság nem volt törvényesen megalakítva.

[9] 2. A Legfőbb Ügyészség az Fk.Bf.1430/2020/1-I. számú átiratában a felülvizsgálati indítványt fiataalkorú II. rendű terhelt tekintetében fenntartotta, és e terhelt tekintetében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését, valamint az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására utasítását indítványozta. Ugyanakkor az I. rendű terhelt tekintetében a felülvizsgálati indítványt visszavonta, és vele szemben a felülvizsgálati eljárás megszüntetésére tett indítványt.

[10] A nyilatkozat szerint a II. rendű terhelt tekintetében az eljáró bíróság a Be. 608. § (1) bekezdés a) pont első fordulata szerinti feltétlen eljárási szabálysértést valósította meg azzal, hogy – a felülvizsgálati indítványban felhívott jogszabályi rendelkezésekre tekintettel – nem volt törvényesen megalakítva. Utalt arra is, hogy a fiataalkorúak ügyeiben eljáró bíróság összetételét a Be. 680. § (2) bekezdése határozza meg, mely jelen esetben figyelmen kívül maradt.

[11] A Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Főügyészség által kifejtettekkel egyezően hivatkozott arra, hogy az elsőfokú ítélet meghozatalakor a veszélyhelyzeti szabályozás már nem volt hatályban és az akkor hatályos jogszabályi rendelkezések nem tartalmaznak olyan rendelkezést, ami alapján lehetőség lett volna a bíróságnak fiatalkorú ügyében tanács helyett egyesbíróként eljárni.

[12] **III. 1.** Az ügyészség fiatalkorú II. rendű terheltet érintően előterjesztett felülvizsgálati indítványa alapos.

[13] A felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, aminek a Be. 648. §-a alapján a bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen, és csak a Be. 649. §-ában megjelölt anyagi és eljárásjogi okokból van helye. A felülvizsgálati okok törvényben meghatározott köre nem bővíthető.

[14] A Be. 649. § (2) bekezdés d) pontja alapján valóban felülvizsgálati ok, ha a bíróság a határozatát a Be. 608. § (1) bekezdésében meghatározott eljárási szabálysértéssel hozta meg. A Be. 608. § (1) bekezdés a) pont első fordulata szerint a másodfokú bíróság nem ügydöntő végzésével hatályon kívül helyezi az elsőfokú bíróság ítéletét, ha a bíróság nem volt törvényesen megalakítva. Ez tehát felülvizsgálatot is megalapozó, ún. abszolút eljárási szabálysértés.

[15] Fiatalkorú II. rendű terhelt 2003. ...-ban született. A terhére rótt bűncselekményt – a vád szerint – 2019. július 6. napján követte el. Ekként a Btk. 105. § (1) bekezdése értelmében fiatalkorúnak minősül.

[16] A Be. 676. §-a szerint fiatalkorú terhelt elleni büntetőeljárásban a Be. rendelkezéseit az annak XCV. Fejezetében foglalt eltérésekkel kell alkalmazni.

[17] A Be. 13. § (1) bekezdése szerint az elsőfokú bíróság – ha e törvény eltérően nem rendelkezik – egyesbíróként jár el. A fiatalkorú elleni büntetőeljárásban a Be. 680. § (1) bekezdés a) pontja ettől eltérő szabályt tartalmaz. A szerint a fiatalkorú elleni büntetőeljárásban az elsőfokú bíróság tanácsban jár el, ha a bűncselekményre a törvény nyolc évig terjedő vagy ennél súlyosabb szabadságvesztés büntetés kiszabását rendeli.

[18] A törvény a tanács összetételére vonatkozóan további követelményeket is meghatároz. A Be. 680. § (3) és (4) bekezdése szerint a fiatalkorú elleni bírósági eljárásban a tanács elnöke az Országos Bírósági Hivatal elnöke által kijelölt hivatásos bíró. A hivatkozott törvényhely (5) bekezdése szerint a fiatalkorú elleni büntetőeljárásban ülnökként pedagógus, pszichológus, vagy a család-, gyermek- és ifjúságvédelmi szolgáltatás, gyámügyi igazgatás keretében az ellátottak gyógyítását, ápolását, foglalkoztatását, fejlesztését, ellátását, nevelését, gondozását vagy szociális segítségét, a gyermek sorsának rendezését közvetlenül szolgáló, egyetemi vagy főiskolai végzettséghez kötött munkakörben dolgozó vagy korábban dolgozó személy vehet részt.

[19] A Miskolci Járási Ügyészség a Bfk.3670/2019/37. számú vádiratában fiatalkorú fk. II. rendű terhelttel szemben társtettesként elkövetett rablás büntette [Btk. 365. § (1) bekezdés a) pont és (3) bekezdés g) pont] miatt emelt vádat. E bűncselekmény büntetési tétele öt évtől tíz

évig terjedő szabadságvesztés. A Be. 10. § (2) bekezdése szerint, ahol e törvény a jogkövetkezményeket a törvényben meghatározott büntetéshez fűzi, ezen a Btk. Különös Részében meghatározott büntetési tételkeret felső határát kell érteni. Következésképpen ebből a szempontból közömbös, hogy a Btk. 109. § (3) bekezdés c) pontja szerinti bűncselekmény elkövetésekor tizenhatodik életévét betöltött fiatakorúra kiszabható szabadságvesztés leghosszabb tartama öt évet meghaladó (de tíz évet nem meghaladó) tartamú szabadságvesztéssel büntetendő bűncselekmény elkövetése esetén öt év. Jelen ügyben – a II. rendű terhelt terhére rótt cselekménynek a Btk. Különös Részében írt büntetési tételére tekintettel – a II. rendű terhelttel szemben a bíróságnak a fent írt összetételű tanácsban kellett volna eljárnia.

[20] Ahogy arra a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Főügyészség indítványában és a Legfőbb Ügyészség átiratában is helytállóan rámutatott, az elsőfokú ítélet 2020. július 7. napján történt meghozatalakor a veszélyhelyzet ideje alatt érvényesülő egyes eljárásjogi intézkedésekről szóló 74/2020. (III. 31.) Korm. rendelet 45. §-a – amely lehetővé tette, hogy fiatakorúak ügyében az elsőfokú bíróság tanácsa helyett egyesbíró járjon el – már nem volt hatályban.

[21] A 2020. június 18-án hatályba lépett, a veszélyhelyzet megszűnésével összefüggő átmeneti szabályokról és járványügyi készülségről szóló 2020. évi LVIII. törvény pedig nem tartalmaz olyan rendelkezést, ami alapján lehetőség lett volna arra, hogy az ügyben a bíróság tanácsa helyett egyesbíró járjon el. A törvény 219. § (2) bekezdése még arról is rendelkezik, hogy a veszélyhelyzet ideje alatt tanács helyett egyesbíróként folytatott – de be nem fejezett – tárgyalásokat tanácsban, a tárgyalás említett részének megismétlésével kell folytatni; ekként fel sem merülhet, hogy a veszélyhelyzet megszűnése után a bíróság a tárgyaláson tanács helyett egyesbíróként eljárhatott volna.

[22] A Mezőkövesdi Járásbíróság ennek ellenére az ügyben tartott előkészítő ülésen egyesbíróként eljárva hozta meg ügydöntő határozatát, így a II. rendű terhelt elleni büntetőeljárásban a bíróság nem volt törvényesen megalakítva. Ezzel pedig a Be. 608. § (1) bekezdés a) pont első fordulatában írt feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező (ún. abszolút) eljárási szabálysértés valósult meg, aminek kötelező – mérlegelést nem tűrő – jogkövetkezménye a határozat hatályon kívül helyezése és az eljárás új eljárás lefolytatására való utasítása.

[23] 2. A kifejtettek alapján a Kúria – a Be. 660. § (1) bekezdés főszabálya alapján tanácsulésen, a Be. 655. § (1) bekezdés főszabálya szerinti összetételben eljárva – a Mezőkövesdi Járásbíróság 7.Fk.181/2020/11. számú ítéletét fiatakorú II. rendű terhelt tekintetében a Be. 663. § (2) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú bíróságot új eljárás lefolytatására utasította.

[24] A Be. 856. § (1) bekezdés a) pontja szerint a bűnügyi költséget a befizetéstől a visszatérítés időpontjáig eltelt időre számított mindenkorai törvényes kamatával együtt a terheltnek vissza kell téríteni, ha rendkívüli jogorvoslat folytán a jogerős ügydöntő határozatot a bíróság hatályon kívül helyezte, és megismételt eljárást kell lefolytatni. A Be. 857. § (1) bekezdése pedig előírja, hogy a visszatérítést felülvizsgálat esetén a Kúria rendeli

el. A Kúria ezért elrendelte a terhelt részére az általa eddig esetlegesen megfizetett bűnügyi költség mindenkori törvényes kamatával történő visszatérítését.

[25] 3. A Legfőbb Ügyészség az Fk.Bf.1430/2020/1-I. számú átiratában a felülvizsgálati indítványt az I. rendű terhelt tekintetében visszavonta. A Kúria ezért az I. rendű terhelt tekintetében a felülvizsgálati eljárást a Be. 654. § (4) bekezdése alapján megszüntette.

[26] **IV.** A Kúria végzése ellen a Be. 6. § (4) bekezdése értelmében nincs helye fellebbezésnek, felülvizsgálatát a Be. 650. (1) bekezdés b) pont második fordulata kizárja.

Budapest, 2021. április 22.

Dr. Somogyi Gábor s.k. a tanács elnöke, Dr. Székely Gabriella s.k. előadó bíró, Dr. Sebe Mária s.k. bíró

A Kúria Bfv.II.36/2021/6. számú végzése fiatalkorú II. rendű terhelt tekintetében 2021. április 22. napján végleges.

Budapest, 2021. április 22.

Dr. Somogyi Gábor s.k.
a tanács elnöke